

Intimiteit en
seksualiteit bij
mensen met
dementie

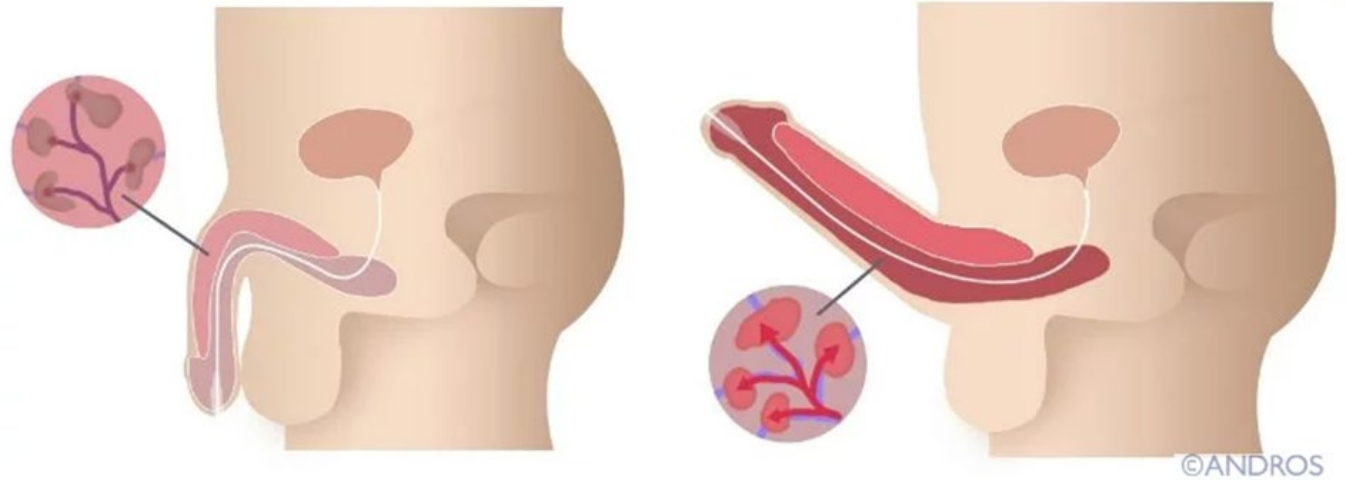
Intimiteit en
seksualiteit draagt
voor mij bij aan de
kwaliteit van mijn
leven

Seksuele problemen kunnen ontstaan

Stuwing?

Creëer een privé moment
zonder inco

Vulvitis?

Zichzelf niet herkennen >
angst/ verwarring

Stijfheid/ minder controle

Fatsoensnormen vervagen
Ontremd gedrag

- Minder sterk reageren of juist heel extreme
- Moeilijker om prikkels af te weren
- Bij te weinig prikkels > mensen gaan op zoek
- Verveling? > herhalend gedrag

Mogelijk zijn nare dingen
Gebeurd > angst of agressie

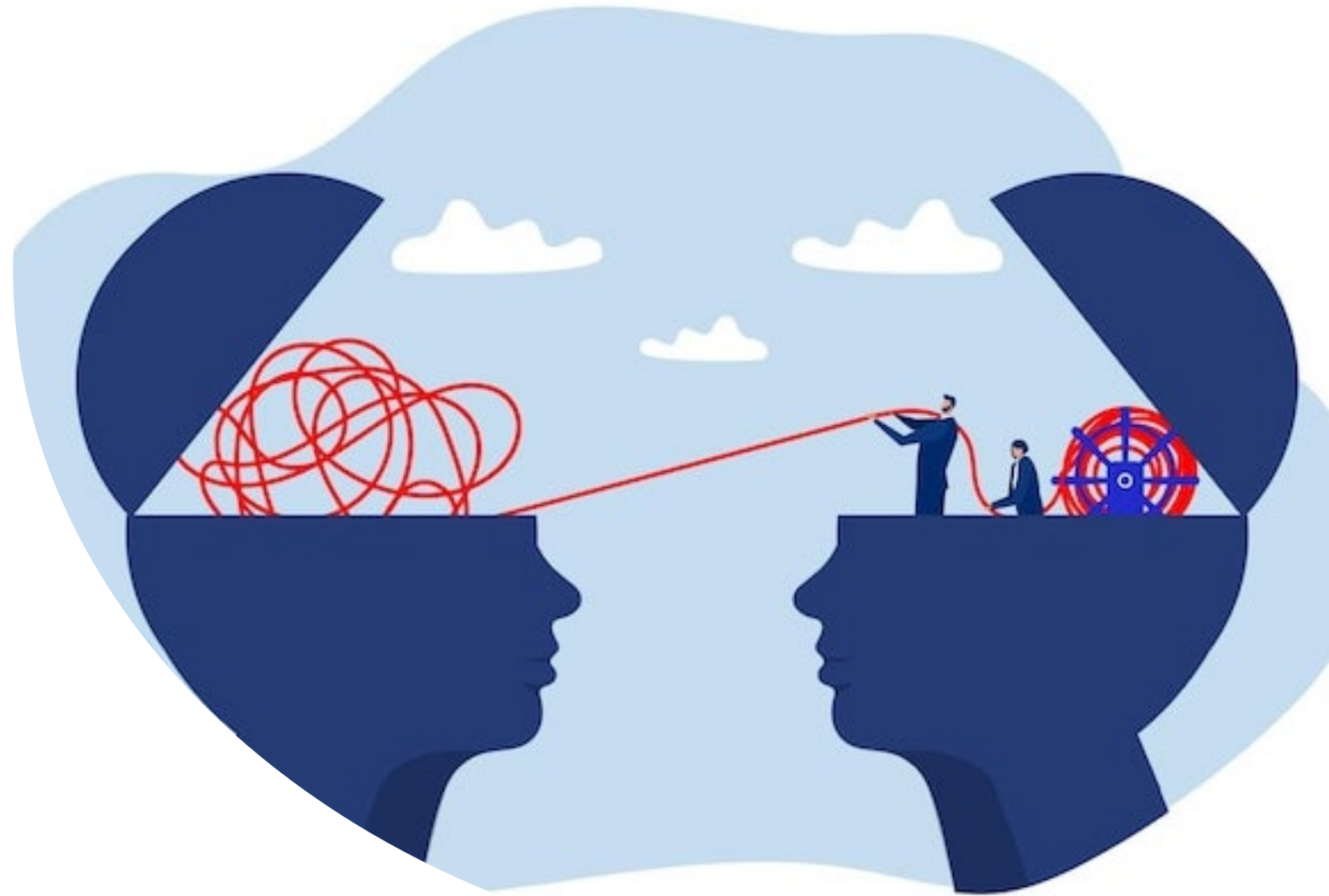

- Vermindering of juist toename van behoefte
- Seksueel getint gedrag door onrust, eenzaamheid
- Misinterpretatie: op zoek naar troost of veiligheid

Decoderen – herken
signaalgedrag

En natuurlijk: Ken je cliënt!!

‘Touch comes before sight,
before speech.

It is the first language,
and the last, and it
always tells the truth’

—Margaret Atwood

Kenmerken

- Eenzaamheid/ leegte
- Gespannenheid
- Slaapproblemen
- Onbegrepen gedrag

Lichamelijk contact stimuleert de aanmaak van oxytocine

> Bevordert verbondenheid, ontspanning, vertrouwen

- Aankleden/ transfer > eerst met strijkende beweging contact maken met het lichaamsdeel
- Lange vloeiende strijking bij afdrogen

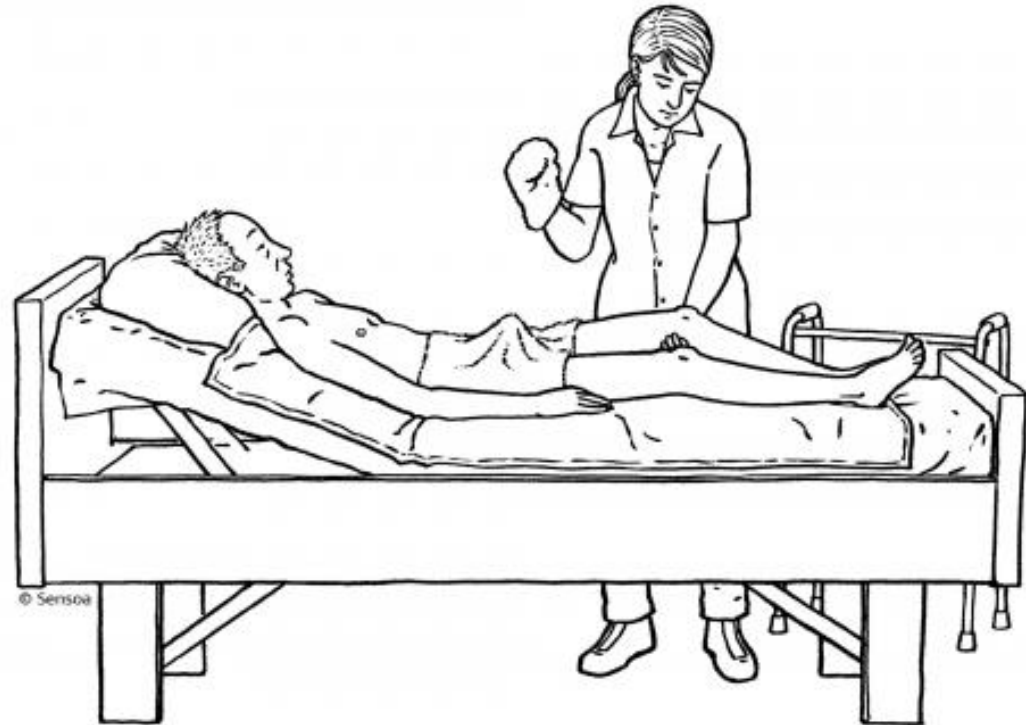

- Ik-boodschap
- Concreet benoemen
- Zeg stop
- Onderzoek de behoefte die eronder ligt

Weet je nog?:
Signaalgedrag

Erectie tijdens verzorging, wat doe je

Cliënt heeft porno DVD of blaadje liggen.
Wat doe je?

- Gebruik een bruggetje
- Normaliseer het onderwerp
- Geleidelijk aankaarten
- Laat veiligheid ontstaan
- Wees niet bang, je mag samen onderzoeken

